

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 51/12

Λουξεμβούργο, 26 Απριλίου 2012

Απόφαση στην υπόθεση C-472/10
Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság κατά Invitel Távközlési Zrt

Επιτρέπεται σε κράτος μέλος να προβλέπει ότι μια καταχρηστική συμβατική ρήτρα η οποία κηρύσσεται άκυρη κατόπιν αγωγής που ασκήθηκε, προς το δημόσιο συμφέρον, κατά ενός επαγγελματία από Αρχή προστασίας των καταναλωτών δεν δεσμεύει κανέναν καταναλωτή ο οποίος έχει συνάψει με τον εν λόγω επαγγελματία σύμβαση με τους ίδιους γενικούς όρους

Ένας τέτοιος κανόνας συνιστά κατάλληλο και αποτελεσματικό μέσο για την παύση της χρησιμοποίησης συμβατικών ρητρών

Η οδηγία σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες¹ προβλέπει ότι οι καταναλωτές δεν δεσμεύονται από καταχρηστικές ρήτρες που περιέχονται σε συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται με επαγγελματία.

Στην Ουγγαρία, η Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (εθνική αρχή προστασίας των καταναλωτών) μπορεί να ζητήσει από τα δικαστήρια να κηρύξουν άκυρη μια καταχρηστική ρήτρα που περιλαμβάνεται σε σύμβαση η οποία συνάπτεται με καταναλωτές, εφόσον η χρησιμοποίηση της ρήτρας αυτής από τον οικείο επαγγελματία αφορά μεγάλο αριθμό καταναλωτών ή προκαλεί σημαντική ζημία. Κατά την ουγγρική νομοθεσία, όταν δικαστήριο κηρύσσει μια καταχρηστική ρήτρα άκυρη κατόπιν ασκήσεως αγωγής προς το δημόσιο συμφέρον (ομαδική αγωγή), η ακυρότητα ισχύει έναντι κάθε καταναλωτή ο οποίος έχει συνάψει με επαγγελματία σύμβαση που περιέχει τη ρήτρα αυτή.

Η εν λόγω ουγγρική αρχή έλαβε πολυάριθμες καταγγελίες καταναλωτών κατά της Invitel, εταιρίας σταθερής τηλεφωνίας, διότι αυτή περιέλαβε στους γενικούς όρους των συμβάσεων συνδρομής που συνήπτε με τους καταναλωτές μια ρήτρα η οποία της παρείχε το δικαίωμα να χρεώνει εκ των υστέρων στους πελάτες της «έξοδα εμβάσματος», δηλαδή το κόστος που προέκυπτε σε περίπτωση εξόφλησης των τιμολογίων της μέσω ταχυδρομικού εμβάσματος. Επιπλέον, στις συμβάσεις αυτές δεν διευκρινιζόταν ο τρόπος υπολογισμού των ως άνω εξόδων.

Η ουγγρική αρχή, θεωρώντας ότι η επίμαχη συμβατική ρήτρα ήταν καταχρηστική, ζήτησε ενώπιον των ουγγρικών δικαστηρίων να αναγνωριστεί η ακυρότητα της ρήτρας αυτής και να υποχρεωθεί Invitel να επιστρέψει στους πελάτες της τα ποσά που της είχαν καταβάλει αχρεωστήτως ως «έξοδα εμβάσματος».

Το Pest Megyei Bíróság (δικαστήριο της περιφέρειας του Pest, Ουγγαρία), το οποίο επιλήφθηκε της διαφοράς, ζητεί κατ' ουσίαν από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν είναι σύμφωνη με την οδηγία η ουγγρική διάταξη η οποία παρέχει σε όλους τους ενδιαφερόμενους καταναλωτές τη δυνατότητα να επωφεληθούν των εννόμων αποτελεσμάτων της κήρυξης της ακυρότητας μιας καταχρηστικής ρήτρας στο πλαίσιο αγωγής που ασκήθηκε προς το δημόσιο συμφέρον.

Με τη σημερινή του απόφαση το Δικαστήριο υπενθυμίζει, κατ' αρχάς, ότι η οδηγία επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να αναγνωρίζουν σε πρόσωπα ή οργανισμούς που έχουν έννομο συμφέρον για την προστασία των καταναλωτών το δικαίωμα άσκησης αγωγής παραλείψεως ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, προκειμένου να εξετάζεται κατά πόσον ρήτρες οι οποίες καταρτίστηκαν για γενικευμένη χρήση έχουν καταχρηστικό χαρακτήρα και να επιτυγχάνεται,

¹ Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 1993 σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ L 95, σ. 29).

ενδεχομένως, η απαγόρευσή τους. Συναφώς, το Δικαστήριο διευκρινίζει πάντως ότι η οδηγία δεν έχει ως σκοπό να εναρμονίσει τις εφαρμοστέες κυρώσεις σε περίπτωση αναγνώρισης του καταχρηστικού χαρακτήρα μιας ρήτρας στο πλαίσιο άσκησης τέτοιας αγωγής από τα ως άνω πρόσωπα ή τους οργανισμούς.

Ακολούθως, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, για να μπορεί να υλοποιηθεί στην πράξη ο αποτρεπτικός σκοπός μιας αγωγής προς το δημόσιο συμφέρον, πρέπει οι ρήτρες οι οποίες κρίνονται καταχρηστικές στο πλαίσιο μιας τέτοιας αγωγής που έχει ασκηθεί κατά του ενδιαφερόμενου επαγγελματία να μη δεσμεύουν ούτε τους καταναλωτές οι οποίοι είναι, ενδεχομένως, διάδικοι ούτε οποιονδήποτε άλλο καταναλωτή έχει συνάψει με τον εν λόγω επαγγελματία σύμβαση με τους ίδιους γενικούς όρους. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι οι αγωγές προς το δημόσιο συμφέρον οι οποίες αποσκοπούν στην εξάλειψη των καταχρηστικών ρητρών μπορούν να ασκηθούν και σε περίπτωση που οι ρήτρες αυτές δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί σε συγκεκριμένες συμβάσεις.

Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η ουγγρική ρύθμιση συνάδει απολύτως με το πνεύμα της οδηγίας, καθόσον η τελευταία υποχρεώνει τα κράτη μέλη να προβλέπουν κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα προς επίτευξη του σκοπού της εξάλειψης των καταχρηστικών ρητρών. Κατά συνέπεια, η εθνική νομοθεσία είναι συμβατή με την οδηγία.

Το Δικαστήριο προσθέτει ότι τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν, και στο μέλλον, να αντλούν αυτεπαγγέλτως από την αναγνώριση της ακυρότητας μιας ρήτρας στο πλαίσιο αγωγής παραλείψεως όλες τις συνέπειες τις οποίες προβλέπει το εθνικό δίκαιο, ώστε η ρήτρα αυτή να μη δεσμεύει τους καταναλωτές που έχουν συνάψει σύμβαση με τους ίδιους γενικούς όρους.

Τέλος, όσον αφορά την εκτίμηση του καταχρηστικού χαρακτήρα της επίμαχης ρήτρας της Intel, το Δικαστήριο απαντά ότι απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εκτιμήσει το ζήτημα αυτό. Στο πλαίσιο της ως άνω εκτίμησης, το ουγγρικό δικαστήριο θα πρέπει να εξετάσει ιδίως αν - υπό το πρίσμα, αφενός, όλων των ρητρών της σύμβασης και, αφετέρου, της εφαρμοστέας εθνικής ρύθμισης - ο λόγος ή ο τρόπος μεταβολής του κόστους της παρεχόμενης υπηρεσίας διευκρινίζονται κατά τρόπο σαφή και κατανοητό και αν, ενδεχομένως, οι καταναλωτές έχουν το δικαίωμα να λύσουν τη σύμβαση.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδίκασης προδικαστικής απόφασης παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582